

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Хөвсгөл аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны жилийн эцсийн санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: ХӨА-2024/146/НА-СТА-ТШЗ

Цахим хуудас: www.audit.mn Хөвсгөл аймаг 2024 он	Дарга, тэргүүлэх аудитор: А.Эрдэнэбаатар Утас:88883317 Цахим хаяг: Erdenebaatara@audit.gov.mn Аудитын менежер: Б.Тэгшдэлгэр Утас: 99089114 Цахим хаяг: Tegshdelgerb@audit.gov.mn Аудитор: С.Гансүх Утас: 95908400 Цахим хаяг: gansukhsa@audit.gov.mn Бэйкир Тилли Далайван аудит ХХК-ийн Орхон аймаг дахь салбарын захирал: Д.Мягмарсүрэн Утас: 99030170, Цахим хаяг: dalaivan.et@gmail.com Бэйкир Тилли Далайван аудит ХХК-ийн Орхон аймаг дахь салбарын аудитор: Б.Пүрэвсүрэн Утас:99921600, Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com
---	---

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

Хөвсгөл аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахиун газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

ХӨВСГӨЛ АЙМАГ ДАХЬ ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

АЗДТГ-ын байр, А корпус 3 давхар,
Мөрөн сум, Хөвсгөл аймаг, 67120
Утас/факс: 7038 3793, Цахим шуудан: khuvsgul@audit.gov.mn
Цахим хуудас: www.audit.mn

2024.02.26 № 01/2024
танай _____ -ны № _____ -т

ХӨВСГӨЛ АЙМГИЙН ХҮНС, ХӨДӨӨ
АЖ АХУЙН ГАЗРЫН ДАРГА
Я.ЭРХЭМБАЯР ТАНАА

Хараат бус аудиторын дүгнэлт

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу Хөвсгөл аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Хөвсгөл аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар нь 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

“Хүлэмжийн аж ахуй” төслийн хүрээнд улсын төсвийн хөрөнгөөр хийсэн 400,000.0 мянган төгрөгийн хүлэмж, 369,954.0 мянган төгрөгийн тоног төхөөрөмжийг үнэ төлбөргүй хүлээн авсан байна.

Аудитын гол асуудал

Аудитаар бараа материал, авлага, өр төлбөр, газар эзэмших эрхийн бүртгэл, тайлагналтай холбоотой 90,618.0 мянган төгрөгийн 4 алдаа, зөрчил илэрснээс 90,618.0 мянган төгрөгийн 2 алдааг залруулж, 2 зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Бусад асуудлын хэсэг

Хөвсгөл аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахуйн газар нь тайлант онд 4 зорилт 103 арга хэмжээг хэрэгжүүлэн, 91.8 хувьтай дүгнэгдсэн байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

67240/0441

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА, ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР

А.ЭРДЭНЭБААТАР

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Код	Үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН (I)	156,905,200.59	173,882,930.59
33	АВЛАГА	19,057,964.00	17,603,564.00
33300	Татаас, санхүүжилтийн авлага	15,025,964.00	15,025,964.00
33500	Бусад авлага	4,032,000.00	2,577,600.00
33520	Хувь хүмүүсээс авах авлага	4,032,000.00	2,577,600.00
35	БАРАА МАТЕРИАЛ	137,847,236.59	156,279,366.59
35400	Хангамжийн материал	130,727,236.59	154,419,366.59
35410	Бичиг хэргийн материал	59,000.00	932,780.00
35420	Аж ахуйн материал	130,668,236.59	144,414,586.59
35440	Түлш, шатах тослох материал		9,072,000.00
35600	Мал амьтад	7,120,000.00	1,860,000.00
2	ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН (II)	815,636,197.01	1,420,262,851.84
39	ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ	815,636,197.01	1,420,262,851.84
39200	Биет хөрөнгө	388,616,197.09	1,084,825,851.96
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	195,780,273.12	548,780,273.12
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл - Барилга	-46,355,716.30	-64,875,673.94
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	236,368,939.98	199,687,193.48
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл - Тээврийн хэрэгсэл	-198,208,641.42	-193,946,693.48
39205	Машин тоног төхөөрөмж(компьютер)	140,297,951.64	526,361,277.64
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл - Тоног төхөөрөмж	-79,530,355.23	-106,834,375.18
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	25,060,922.88	28,731,257.88
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл - Тавилга	-17,326,196.88	-20,423,782.10
39209	Зам, гүүрийн байгууламж	151,023,808.40	190,023,808.40
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл - Зам гүүр	-18,494,789.10	-22,677,433.86
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	4,608,400.00	4,608,400.00
39215	Хуримтлагдсан элэгдэл - Бусад үндсэн хөрөнгө	-4,608,400.00	-4,608,400.00
39300	Биет бус хөрөнгө	427,019,999.92	335,436,999.88
39301	Програм хангамж	7,100,000.00	7,100,000.00
39302	Хуримтлагдсан элэгдэл - Програм хангамж	-5,260,000.08	-6,825,000.12
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	425,180,000.00	335,162,000.00
3	НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН (III=I+II)	972,541,397.60	1,594,145,782.43
4	НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР (IV)	15,025,964.00	15,025,964.00
41	БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР	15,025,964.00	15,025,964.00
41300	Өглөг	15,025,964.00	15,025,964.00
41360	Бусад өглөг	15,025,964.00	15,025,964.00
41361	Байгууллагад төлөх өглөг	15,025,964.00	15,025,964.00

5	ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН (V)	957,515,433.60	1,579,119,818.43
51	Засгийн газрын хувь оролцоо	957,515,433.60	1,579,119,818.43
51100	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	1,066,326,089.24	976,308,089.24
511001	Засгийн газрын оруулсан капитал засгийн газрын сан	1,066,326,089.24	976,308,089.24
51200	Хуримтлагдсан үр дүн	-301,363,902.41	410,258,482.42
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	-223,192,243.52	-301,363,902.41
51220	Тайлант үеийн үр дүн	-78,171,658.89	711,622,384.83
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	192,553,246.77	192,553,246.77
6	ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН (VI=IV+V)	972,541,397.60	1,594,145,782.43

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	/Төгрөгөөр/	
		Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)	446,139,118.00	1,707,914,394.66
12	ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО	70,618,518.00	828,331,100.02
1200	Нийтлэг татварын бус орлого	70,618,518.00	828,331,100.02
120017	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Үндсэн хөрөнгө	16,274,400.00	774,802,398.02
120018	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого - Материал	54,344,118.00	53,528,702.00
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	375,520,600.00	879,583,294.64
1310	Улсын төсвөөс	346,415,000.00	800,680,100.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	346,415,000.00	800,680,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	29,105,600.00	78,903,194.64
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан	21,965,600.00	7,200,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан х	7,000,000.00	41,668,194.64
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	140,000.00	30,035,000.00
2	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН (II)	489,192,816.89	957,960,286.23
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	489,192,816.89	957,960,286.23
210	БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	447,180,072.66	882,652,337.20
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	250,127,015.11	509,574,764.48
210101	Үндсэн цалин	187,334,934.11	317,461,695.96
210102	Нэмэгдэл	41,725,218.00	131,394,648.53
210103	Унаа хоолны Хөнгөлөлт	6,866,455.00	6,728,619.99
210104	Урамшуулал	14,200,408.00	53,989,800.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	31,523,665.56	63,796,392.44
210201	Тэтгэврийн даатгал	21,496,073.96	43,440,854.33
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,528,947.90	5,101,247.64
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,999,638.27	4,080,998.20

Хөвсгөл аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахиун газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

210204	Ажилгүйдлийн даатгал	499,909.63	1,015,753.84
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,999,095.80	10,157,538.43
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	13,790,754.30	16,874,918.18
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,562,062.21	875,918.18
210302	Түлш, халаалт	11,151,400.00	14,854,100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	77,292.09	1,144,900.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	17,384,995.90	26,368,246.23
210401	Бичиг хэрэг	1,308,000.00	7,169,320.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,824,640.00	14,359,030.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,319,002.80	2,218,396.23
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	25,500.00	102,900.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	955,208.00	1,618,600.00
210408	Бараа материал актласны зардал	3,952,645.10	900,000.00
2105	Нормативт зардал		51,600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		51,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	330,700.00	9,832,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	114,700.00	812,000.00
210604	Урсгал засвар	216,000.00	9,020,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,935,360.00	37,299,340.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,935,360.00	37,299,340.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	30,371,678.00	105,205,362.68
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,390,600.00	96,929,954.64
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	2,160,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	801,100.00	392,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	374,698.00	315,688.04
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	121,000.00	99,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	7,200,000.00	4,200,000.00
210807	Газрын төлбөр	764,280.00	1,107,920.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	95,715,903.79	113,649,713.19
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	8,592,214.00	33,491,970.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл хорогдол	87,123,689.79	80,157,743.19
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	42,012,744.23	75,307,949.03
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	21,638,897.00	18,360,630.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	20,349,597.00	17,906,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,289,300.00	454,230.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	20,373,847.23	56,947,319.03
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,594,387.23	47,364,390.63
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	8,779,460.00	9,582,928.40
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (III=I-II)	-43,053,698.89	749,954,108.43

5	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДЛЫН ДҮН (V)	35,117,960.00	38,331,723.60
225	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ БУС ЗАРДАЛ	35,117,960.00	38,331,723.60
225001	Үндсэн хөрөнгө худалдсаны гарз	35,117,960.00	
225005	Үнэ төлбөргүй гарсан зардал		38,331,723.60
6	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ НИЙТ ҮР ДҮН (VI=III+IV-V)	-78,171,658.89	711,622,384.83

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Код	Үзүүлэлт	Өмнөх он	Тайлант он
1	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (I)	399,326,024.00	904,192,187.04
13	ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО	399,326,024.00	904,192,187.04
1310	Улсын төсвөөс	346,415,000.00	800,680,100.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	346,415,000.00	800,680,100.00
1311	Нэмэлт санхүүжилтийн орлого	52,911,024.00	103,512,087.04
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан	21,965,600.00	7,200,000.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан х	7,000,000.00	41,668,194.64
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	23,945,424.00	54,643,892.40
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (II)	399,326,024.00	904,192,187.04
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	399,326,024.00	904,192,187.04
210	БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	342,287,315.77	813,858,274.01
2101	Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил	250,127,015.11	509,574,764.48
210101	Үндсэн цалин	187,380,510.54	317,461,695.96
210102	Нэмэгдэл	41,710,045.00	131,394,648.53
210103	Унаа хоолны Хөнгөлөлт	6,836,051.57	6,728,619.99
210104	Урамшуулал	14,200,408.00	53,989,800.00
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	31,523,665.56	63,796,392.44
210201	Тэтгэврийн даатгал	21,496,073.96	43,440,854.33
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,528,947.90	5,101,247.64
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	1,999,638.27	4,080,998.20
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	499,909.63	1,015,753.84
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	4,999,095.80	10,157,538.43
2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	13,790,754.30	16,874,918.18
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,562,062.21	875,918.18
210302	Түлш, халаалт	11,151,400.00	14,854,100.00
210303	Цэвэр, бохир ус	77,292.09	1,144,900.00
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	12,210,642.80	33,580,026.23
210401	Бичиг хэрэг	857,400.00	6,629,100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,664,640.00	22,831,030.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	1,319,002.80	2,218,396.23
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	25,500.00	102,900.00

Хөвсгөл аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахиун газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	344,100.00	1,798,600.00
2105	Нормативт зардал		51,600.00
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл		51,600.00
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	402,200.00	13,817,900.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	202,700.00	4,797,900.00
210604	Урсгал засвар	199,500.00	9,020,000.00
2107	Томилолт, зочны зардал	7,935,360.00	37,299,340.00
210702	Дотоод албан томилолт	7,935,360.00	37,299,340.00
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж	23,171,678.00	110,193,462.68
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	20,390,600.00	101,918,054.64
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	720,000.00	2,160,000.00
210803	Даатгалын үйлчилгээ	801,100.00	392,800.00
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	374,698.00	315,688.04
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	121,000.00	99,000.00
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ		4,200,000.00
210807	Газрын төлбөр	764,280.00	1,107,920.00
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,126,000.00	28,669,870.00
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	3,126,000.00	28,669,870.00
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	57,038,708.23	90,333,913.03
2132	Бусад урсгал шилжүүлэг	21,638,897.00	18,360,630.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад нь олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	20,349,597.00	17,906,400.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	1,289,300.00	454,230.00
2133	Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг	35,399,811.23	71,973,283.03
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	11,594,387.23	47,364,390.63
213305	Нэмэлт санхүүжилт төвлөрүүлэх шилжүүлэг	23,805,424.00	24,608,892.40
3	ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III=I-II)	0.00	0.00
6	ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VI=IV-V)	0.00	0.00
7	САНХҮҮГИЙН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VII)	0.00	0.00
8	НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (VIII=III+VI+VII)	0.00	0.00
14	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл	0.00	0.00
15	Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл	0.00	0.00

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

					/Төгрөгөөр/
Код	Үзүүлэлт	Засгийн хөрөнгө оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан үр дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
1	2021 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	963,806,089.24	192,553,246.77	-223,192,243.52	933,167,092.49
2	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
3	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	963,806,089.24	192,553,246.77	-223,192,243.52	933,167,092.49

Хөвсгөл аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахиун газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

4	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт				
5	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	102,520,000.00			102,520,000.00
7	Өмчид гарсан өөрчлөлт				
9	Тайлант үеийн үр дүн			-78,171,658.89	-78,171,658.89
10	2022 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл				
11	2023 оны 1-р сарын 1-нээрх үлдэгдэл	1,066,326,089.24	192,553,246.77	-301,363,902.41	957,515,433.60
12	Нягтлан бодох бүртгэлийн бодлогын өөрчлөлт				
13	Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл	1,066,326,089.24	192,553,246.77	-301,363,902.41	957,515,433.60
14	Үндсэн хөрөнгийн дахин үнэлгээний өсөлт бууралт				
15	Үндсэн хөрөнгийн өсөлт бууралт	-90,018,000.00			-90,018,000.00
17	Өмчид гарсан өөрчлөлт				
19	Тайлант үеийн үр дүн			711,622,384.83	711,622,384.83
20	2023 оны 12-р сарын 31-нээрх үлдэгдэл	976,308,089.24	192,553,246.77	410,258,482.42	1,579,119,818.43

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	/Төгрөгөөр/ Зөрүү	
				Дүнгээр	%
11000	Мөнгөн хөрөнгийн оны эхний үлдэгдэл				
12	Татварын бус орлого	800,680,100.00	753,315,709.37	47,364,390.63	94.1
12200	Тусламжийн орлого	800,680,100.00	753,315,709.37	47,364,390.63	94.1
122005	Төсвөөс санхүүжих	800,680,100.00	753,315,709.37	47,364,390.63	94.1
2	НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН	800,680,100.00	753,315,709.37	47,364,390.63	94.1
21	УРСГАЛ ЗАРДАЛ	800,680,100.00	753,315,709.37	47,364,390.63	94.1
210	БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ	782,319,400.00	734,955,079.37	47,364,320.63	93.9
2101	Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил	510,358,200.00	509,574,764.48	783,435.52	99.8
210101	Үндсэн цалин	331,325,900.00	317,461,695.96	13,864,204.04	95.8
210102	Нэмэгдэл	136,547,400.00	131,394,648.53	5,152,751.47	96.2
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	11,597,000.00	6,728,619.99	4,868,380.01	58.0
210104	Урамшуулал	30,887,900.00	53,989,800.00	-23,101,900.00	174.8
2102	Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл	63,800,400.00	63,796,392.44	4,007.56	100.0
210201	Тэтгэврийн даатгал	43,383,900.00	43,440,854.33	-56,954.33	100.1
210202	Тэтгэмжийн даатгал	5,104,100.00	5,101,247.64	2,852.36	99.9
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	4,083,200.00	4,080,998.20	2,201.80	99.9
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	1,020,900.00	1,015,753.84	5,146.16	99.5
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	10,208,300.00	10,157,538.43	50,761.57	99.5

Хөвсгөл аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахиун газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

2103	Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал	16,880,200.00	16,874,918.18	5,281.82	100.0
210301	Гэрэл, цахилгаан	881,200.00	875,918.18	5,281.82	99.4
210302	Түлш, халаалт	14,854,100.00	14,854,100.00		100.0
210303	Цэвэр, бохир ус	1,144,900.00	1,144,900.00		100.0
2104	Хангамж, бараа материалын зардал	22,958,300.00	22,947,596.23	10,703.77	100.0
210401	Бичиг хэрэг	1,944,100.00	1,944,100.00		100.0
210402	Тээвэр, шатахуун	17,412,900.00	17,403,600.00	9,300.00	99.9
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	2,219,800.00	2,218,396.23	1,403.77	99.9
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	102,900.00	102,900.00		100.0
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	1,278,600.00	1,278,600.00		100.0
2105	Нормативт зардал	51,600.00	51,600.00		100.0
210503	Нормын хувцас, зөөлөн эдлэл	51,600.00	51,600.00		100.0
2106	Эд хогшил, урсгал засварын зардал	13,817,900.00	13,817,900.00		100.0
210601	Багаж, техник хэрэгсэл	4,797,900.00	4,797,900.00		100.0
210604	Урсгал засвар	9,020,000.00	9,020,000.00		100.0
2107	Томилолт, зочны зардал	35,575,600.00	32,568,800.00	3,006,800.00	91.5
210702	Дотоод албан томилолт	35,575,600.00	32,568,800.00	3,006,800.00	91.5
2108	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр, хураамж	117,341,800.00	73,787,708.04	43,554,091.96	62.9
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	109,066,300.00	65,512,300.00	43,554,000.00	60.1
210802	Аудит, баталгаажуулалт, зэрэглэл тогтоох	2,160,000.00	2,160,000.00		100.0
210803	Даатгалын үйлчилгээ	392,800.00	392,800.00		100.0
210804	Тээврийн хэрэгслийн татвар	315,700.00	315,688.04	11.96	100.0
210805	Тээврийн хэрэгслийн оношилгоо	99,000.00	99,000.00		100.0
210806	Мэдээлэл, технологийн үйлчилгээ	4,200,000.00	4,200,000.00		100.0
210807	Газрын төлбөр	1,108,000.00	1,107,920.00	80.00	100.0
2109	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,535,400.00	1,535,400.00		100.0
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	1,535,400.00	1,535,400.00		100.0
213	УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ	18,360,700.00	18,360,630.00	70.00	100.0
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	17,906,400.00	17,906,400.00		100.0
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	454,300.00	454,230.00	70.00	100.0
12000	Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл				

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 90,618.0 мянган төгрөгийн 4 алдаа, зөрчил илэрснээс 90,618.0 мянган төгрөгийн 2 алдааг залруулж, материаллаг бус 2 зөрчилд зөвлөмж өгсөн.

Залруулсан алдаа:

- Шатахууны гэрээний дагуу төлбөрийн дүнгээс тооцох 3%-ын урамшуулал 600.0 мянган төгрөгийн шатахууны урамшууллыг бүртгэлд тусгаагүй, үнэ төлбөргүй орлогыг бүртгээгүй байна. Төсвийн тухай хуулийн 5.1.2-т "төсвийн иж бүрэн, үнэн зөв байдлыг хангасан байх," Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 14.4.5-д "Нягтлан бодох бүртгэлд бүх орлогыг заавал бүртгэнэ" гэсэн заалтууд зөрчигдөж байна.
- Байгууллагын эзэмшлийн Бүрэнтогтох суманд байрлах амралтын газрын 5001 м.кв талбай бүхий газрын өртгийг аймгийн төвийн газрын үнэлгээний зэрэглэл, суурь үнэлгээгээр тооцон 90 018.0 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тайлагнасан байна. Энэ нь Засгийн газрын 2018 оны 182 дугаар тогтоолын 5 хавсралт Бусад сумын төв, бусад суурин газрын 1 га газрын суурь үнэлгээ, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4. үнэн зөв байх, зэрэг заалтыг зөрчсөн байна.

3.1 Төлбөрийн акт

Аудитаар төлбөрийн акт тогтоогоогүй

3.2 Албан шаардлага

Албан шаардлага хариуцлага тооцох санал хүргүүлээгүй.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дарааллаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Өглөг авлагын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Тайлангийн хугацааны эцэст 15 025.9 мянган төгрөгийн өглөгийн, 2 577.6 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна. Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8 дахь заалтын дагуу "төсвийг зохистой удирдаж өр авлага үүсгэхгүй байх" гэсэн заалт зөрчигдөж байна.

Өгсөн зөвлөмж: Үүссэн авлага, өглөгийг бүрэн барагдуулж, төсвийн хөрөнгийн үр ашгийг дээшлүүлж ажиллах

2. Бараа материалын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт:

Хагас жилийн байдлаар шатахууны үлдэгдлийг тоолж баталгаажуулаагүй. Шатахууны тооцооллыг шалгахад шатахуун зарцуулалтад норм нормативыг баримталж ажиллаагүй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1. төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах, ЗТХС-ын 2019 оны 390 тушаалаар батлагдсан "Автомашинны 100 км гүйлтэд зарцуулах шатахуун зарцуулалтын жишиг норм" гэж заасныг зөрчсөн байна.

Өгсөн зөвлөмж:

Шатахуун зарцуулахдаа батлагдсан нормативыг баримталж, хагас бүтэн жилийн байдлаар шатах, тослох материалын үлдэгдлийг тоолж баталгаажуулж байх.

Дээрх зөвлөмжийг хэрэгжүүлэх ажлын төлөвлөгөөг аудитын тайлан хүлээн авсан өдрөөс хойш 30 хоногийн дотор гаргаж, зөвлөмжийн биелэлтийг төрийн аудитын байгууллагад 2024 оны 09 дүгээр сарын 20 -ны өдрийн дотор ирүүлнэ үү.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Хөвсгөл аймгийн Хүнс, хөдөө аж ахиун газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн санхүүгийн аудитын хураангуй тайлан

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруул аагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шатахууны гэрээний дагуу төлбөрийн дүнгээс тооцох 3%-ын урамшуулал 600.0 мянган төгрөгийн шатахууны урамшууллыг бүртгэлд тусгаагүй, үнэ төлбөргүй орлогыг бүртгээгүй байна.	1	600.0			1	600.0	1	600.0				
Байгууллагын эзэмшлийн Бүрэнтогтох суманд байрлах амралтын газрын 5001 м.кв талбай бүхий газрын өртгийг аймгийн төвийн газрын үнэлгээний зэрэглэл, суурь үнэлгээгээр тооцон 90,018.0 мянган төгрөгийн зөрүүтэй тайлагнасан байна.	1	90,018.0			1	90,018.0	1	90,018.0				
Дүн	1	90,618.0			1	90,618.0	1	90,618.0				

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Тайлангийн хугацааны эцэст 15,025.9 мянган төгрөгийн өглөгийн, 2,577.6 мянган төгрөгийн авлагын үлдэгдэлтэй байна.	1						1					
Хагас жилийн байдлаар шатахууны үлдэгдлийг тоолж баталгаажуулаагүй. Шатахууны тооцооллыг шалгахад шатахуун зарцуулалтад норм нормативыг баримталж ажиллаагүй байна..	1						1					
Дүн	2						2					

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр			Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй				
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								
	НИЙТ	1	1			1			